

1931 MÁJUS

ERDÉSZETI LAPOK

LXX. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

5. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1931. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek.

(Telefon: 237—22.)

Meghívó.

A folyó évi **június hó 6-án délután félöt órakor** az egyesület székházának tanácstermében tartandó folytatólagos **alföldfásítási** vitaelőadásra.

A vita anyagát *Ajtay* Jenő ny. miniszteri tanácsos úrnak az *Erdészeti Lapok* jelen számában közölt „Deliblat és az Alföldfásítás” című cikke képezi.

Felkérjük t. tagjainkat, hogy a fenti vitaelőadáson minél nagyobb számban vegyenek részt s a kérdéshez való hozzászólásaikkal támogassák az Alföldfásítás nehéz problémájának sikeres megoldását.

Az Elnökség.

Krónika

1. Alföldfásítás, erdőgazdasági probléma, favámok.

Úgy érezzük, hogy a kérdés fontossága kezd lassan a köztudatba átmenni.

A legutóbbi Mérnökkongresszuson is felmerült a kérdés, és pedig nemcsak az előadó szájából.

A Kormányzó Úr Ófőméltósága közel félórás beszédének két kérdés: az Alföld öntözése és az Alföld fásítása volt a tárgya.

Másnap a Miniszterelnök Úr fogadta a szentesi küldöttséget. Ő is az Alföldfásításról beszélt.

Ime megállapítjuk, hogy jajszavunk eljutott a legfelsőbb fórumokig.

A költségvetés azonban sajnálatunkra nem mutatja a várt eredményt.

Igaz, ez jóval előbb látott napvilágot, mint a két nyilatkozat.

Mert a költségvetésben az van, amit már megírtunk.

Sőt még ennél is kevesebb.

A csetetenevelési és erdősírtési költségek 290.000 pengőről 235.000 pengőre csökkentek. A hitelt jórészt az állami erdőbirtokok fogják fölhasználni.

Alföldi és kopár fásításra a tavalyi 310.000 pengővel szemben csak 290.000 pengő jut. De a csetetek termelési költségeinek megtérítéséből származó bevételek 20.000 pengőről 40.000 pengőre emelkednek.

Végeredményben tehát $(55+20+20)$ 95.000 pengővel kevesebb jut ezekre a célokra a múlt évinél.

Ne tűnjék föl senkinek, hogy itt számításba vettük a bevételeknél előirányzott 20.000 pengő többletet is.

Szószerint ideiktatjuk ennek az indokolását: „a II. rovatban jelentkező 20.000 P bevételi többlet a csetetekertek termelésének megfelelő beruházásokkal történt fokozásából és ennek következményeképpen nagyobb mennyiségű csetetének és suhángnak a termelési költségek megtérítése ellenében történő kiszolgáltatásából ered.”

A 20.000 pengő tehát tényleg az erdősírtési akciótól lesz elvonva.

Semmi reményt nem fűzünk az egész akcióhoz, ha az továbbra is a költségvetés keretén belül marad.

Négy esztendő alatt közel háromnegyed résszel apadt az erre a célra szánt összeg.

Igy nem lehet évtizedes programot csinálni, még kevésbé végrehajtani.

Ezt mutatják a külföldi példák is.

Olaszország külön katonai szervezet munkakörébe utalja a kérdést. Külön törvénnyel gondoskodik a hitelfedezetről és ezt Mussoliniról nevezi el.

Anglia külön bizottságot alakít a program végrehajtására. A szükséges hitelt 10—10 évenként bocsátja a bizottság rendelkezésére.

Az évenként erre a célra fordított összeg mindkét államban 25—27 millió pengő körül mozog, de van is eredménye.

Itt felvetheti valaki azt, hogy gazdasági helyzetünk nem bírja meg ezt a beruházást.

Egyesületünk rámutatott a forrásra, ahonnan meríteni lehet: a favámokra.

5—6 százalékos vámot kértünk erre a célra.

A cél érdekében még az ipari érdekeltségek is belenyugodtak ebbe a vámba.

S most ime, mi történt?

A tüzifa és műfa vámja, ha az utóbbit is életbeléptetik, közel 30.000.000 pengő bevételi többletet jelent az államkincstárnak.

Az Alföldfásításra azonban ebből semmi sem jut.

A megjelölt bevételi módot tehát elfogadta a kormányzat, de a kért célra nem áldoz.

Ezért vagyunk kénytelenek kijelenteni, hogy külön törvényhozási intézkedés nélkül az akció biztosítva nincs.

A földművelésügyi és pénzügyminiszter urakhoz hiába fordultunk kötetekre menő előterjesztésekkel.

Nem keressük a szükkeblű takarékoság okát, csak megállapítjuk, hogy az megvan.

Kénytelenek vagyunk ezért a Miniszterelnök Úrhoz és a képviselőházhoz fordulni.

Mert a felsőháznak már van erre vonatkozó határozata.

10 évet jubilál az idén a Miniszterelnök Úr, a képviselőház pedig valószínűleg ez évben feloszlik.

Mi nyíltan kérjük itt, állítsanak egy jubiláris emléket saját maguknak.

Alkossanak külön törvényt a fásítási akció hitelfedezetéről 10 évre előre.

Utalják a kérdést külön parlamentáris bizottság hatáskörébe. Állítsanak az akció élére kormánybiztost, aki nem politikailag, de feyelmileg felelős a ténykedéseiért.

A bizottságnak pedig adjanak hatáskört.

Mert évtizedes programot előre biztosított hitel nélkül jól fogánatosítani nem lehet.

Legyen ez a törvény a „Lex Bethlen”.

Alkossák meg és léptessék életbe a törvényt azonnal.

Mert a magyar föld minden évben csak egyszer terem s az elveszített esztendőket pótolni nem lehet.

Ennél szebb ajándékot nem adhat a párt jubiláló vezérének, ennél maradandóbb emléket nem állíthat saját magának.

Az egész utókor hálás lesz érte.

És ha már a jubileumoknál vagyunk, akkor még egyet.

A népszavazás is ezidén jubilál.

Sopron is megérdemli a jubileumi ajándékot.

Egyetemi város óhajt lenni.

Szerény kérés, olcsó ajándék!

Tessék a főiskolát egyetemi rangra emelni! Pénzbe is alig kerül!

Legyen ez a „Lex Sopron”.

2. Kormányzati jog, kormányzati köteleesség!

Böngésszük a költségvetés számoszlopait.

Személyi járandóságok rovatán a mult évvel szemben 24.445 pengő megtakarítás.

A szakszolgálat létszáma: 1931 július 1-én 167 fő; végleges létszám 138.

Apadás 29 ember, annyi mint 17.4 százalék. Pedig már a mult évben 5 állást beszüntettek.

Az erdőgazdaság felügyeletét tételes törvény teszi a kormány köteleességévé.

Az 1879. évi XXXI. t.-c. 34. §-a megszabja a felügyelet legkisebb mérvét is.

Az 1898. évi XIX. t.-c. kötelezőleg írja elő bizonyos területek állami kezelésbe való átadását.

Erre a kezelésre az állam szerződéseket kötött.

A kezelésért az állam díjakat szed.

Az 1923. évi XIX. t.-c. előírja az Alföld fásítását és megszabja az állam ezirányú teendőit.

Az 1918. évi 3206. M. E. számú kormányrendelet minden használatot, minden faeladást miniszteri engedélyhez köt.

Az 1918. évi 6201. M. E. számú rendelet minden erdőfelosztást, átalakítást vagy elidegenítést miniszteri engedélytől tesz függővé.

Az erdőgazdaság minden életnyilvánulása hatósági engedélytől függ.

A beavatkozás, a felügyelet, az irányítás joga azonban a *kormányzatra nézve súlyos köteleiséget is jelent.*

Kötelessége az ügyek menetének olyan ellátásáról gondoskodni, hogy a közérdek védelmet találjon, de a közönség érke is kielégítést nyerjen.

Mert az állampolgárnak is vannak jogai.

és a kormánynak is vannak kötelességei.

Közismert statisztikai adatokat hozunk föl.

Az erdősítési hátralék 1926-ban 14.600 kataszteri hold, 1927-ben 19.900 kataszteri hold, 1928-ban 20.900 katasztrális hold volt.

Két év alatt 30 százalék emelkedés.

A kopárok területe 1926. évi hivatalos jelentés szerint a pótlásokkal együtt 33.264 kat. hold, az 1927. évi miniszteri program szerint 56.768 kat. hold.

Tehát 23.500 holddal több.

Az 1927. évi miniszteri program 270.356 kat. hold alföldi és kopár területből évi 18.000 hold beerdősítésére szól.

Az 1926—1928. években beerdősítettek az Alföldön 8318 kat. holdat, tehát évente 2800 kat. holdat sem.

Az erdő pusztul, az erdő fogy!

Keressük az okot!

Idézzünk az államerdészeti statisztikának a földművelésügyi

miniszter úrhoz intézett emlékiratából: „Teljes nyíltsággal és őszinteséggel kénytelenek vagyunk beismerni, hogy az erdőmérnöki kar már évek óta nem képes hatósági esküjéből folyó kötelezettségeit teljesíteni és az előbb felsorolt feladatokat azzal az eredménnyel ellátni, amelyet egyfelől a gazdasági okszerűség és az erdőgazdasági közérdek szempontjából, másfelől az államnak az államerdészeti kezelésbe vett erdők tulajdonosaival szemben vállalt szerződéses kötelességéből folyóan meg lehetne követelni. Nem képes ellátni a személyzeti létszám folytonos és túlzott apasztása miatt, s mert az utazási költségek fedezéséhez szükséges hitelösszegeket egyik évben sem bocsátják kellő mennyiségben rendelkezésre.”

Ime a bajok legfőbb oka!

A költségvetés pedig a kiküldetési és átköltözködési költségeket a multévi 300.000 pengőről 180.000 pengőre apasztja le. Már eredményről is tudunk beszámolni.

Egyik vidéki képviselő egyik ügyfelének fahasználati ügyét sürgette az illetékes állami erdőhivatalnál.

Február végén ezt a választ kapta: „áprilisig nem mehetek ki megnézni, mert nincs hitel, s az utazásokat betiltották.”

Tehát a birtokos várjon áprilisig a kérdés tárgyalásával.

Az engedélyt majd megkapja májusban.

Mivel pedig már ekkor vágni nem lehet és nem szabad, majd vághat öszsel.

Egyévi használattól pedig elesik.

Kérdezzük: szabad így adminisztrálni?

Kérdezzük: vállalja-e ezért a legilletékesebb tényező, a miniszter úr a felelősséget a nyilvánosság előtt?

3. Kísérletügy.

Mult lapszámunkban mutattunk rá arra, hogy a négy (4) év múlva nálunk tartandó Kísérletügyi Kongresszusra elő kell készülni.

Röviden ismételjük az ott mondottakat.

A kongresszust kormány megbízás alapján hívták meg.

Kormányzati kötelesség arról gondoskodni, hogy szégyent ne valljunk.

A költségvetés megadja rá a választ.

Erdészeti kísérletekre a múltévi 8000 pengővel szemben 5000 pengőt irányoz elő.

Ehhez az adathoz hozzátennivalónk alig van.

Nevetséges volna, ha nem volna annyira szomorú.

Önkéntelenül felvetődik az a kérdés: miért kezelik olyan mostohán az erdészet ügyeit a földművelésügyi minisztériumban?

*

A februári krónikában Fehér Dániel cikkével kapcsolatos megjegyzésekre lapunk e számában válaszol a kísérleti állomás vezetője.

Készséggel adtunk a cikknek helyet a lapban, bár újból csak azt kaptuk válaszul, amit már annyiszor.

Sehol egyetlen összehasonlító kísérlet, sehol egyetlen számolás a költségekkel, végül teljes figyelmen kívül hagyása annak a növedékvesztésnek, amit a magtermés várásával a jövő szenved.

Utalok a cikkíró bieli példájára, ahol Kálitsch 12—15 évig várt a felújulásra, amíg t. i. a talajt a gyom meglehetősen kiélte.

Amit igen sokszor elmondottunk, ma néhány sorban foglaljuk össze.

A talajmegt munkálást feltétlenül előnyösnek tartjuk.

Véleményünk szerint a megt munkált talajban a fiatalos hasonlíthatatlanul gyorsabban fejlődik és ezt az előnyt a későbbiekben is megtartja.

A túlhajtott nagy tarvágásokat sohasem tartottuk helyesnek.

Erdőben való szegénységünk mellett minden érzésünkkel ellenkezik az, hogy a magtermésre való várás címén 6—8 év növedékétől fosszuk meg a jövőt.

Ismételten hangoztatjuk, hogy a kérdés nem a tarvágás vagy száraló vágás, hanem a természetes vagy mesterséges felújítás kérdése.

Mert véleményünk szerint az alátelepítés is mesterséges felújítás.

Végül megismételjük többször hangoztatott óhajtásunkat: sorozatos összehasonlító kísérleteket szeretnénk látni, amiket elfogulatlan ítélet bírált el.

Mert elismerjük, hogy ma a két mód között a mi viszonyaink mellett biztos párhuzamot vonni nem tudunk.

S azt hisszük, más sem.

4. Az államvasúti tüzifaszállítás.

Köszönettel nyugtázzuk elsősorban ezen a helyen azt a már többször tapasztalt jóindulatot, amivel a magyar tüzifa védelme érdekében előterjesztett kérelmünket a kereskedelemügyi miniszter úr és a MÁV igazgatósága elintézték és azt a jóindulatú, hathatós, meleg támogatást, amit ebben az ügyben a földművelésügyi m. kir. miniszter úrtól kaptunk.

A kiírás teljes mértékben honorálja a mi kérelmeinket s így bizton reméljük, hogy a döntésnél a külföldi fa alig fog helyhez jutni.

Igen fontosnak tartjuk azt, hogy a múlt évről visszamaradt cser- és tölgykészletekből termelőink minél nagyobb mennyiséget ajánljanak fel, mert csak teljesen száraz fával lehet ezt a piacot is bizton meghódítani.

Deliblat és az alföldfásítás

Írta: Ajtay Jenő ny. min. tanácsos.

Az Orsz. Erdészeti Egyesület által az egyesület székházában f. év április 15-én rendezett alföldfásítási vitaest oly érdeklődéssel látogatott volt és oly hosszúra nyúlt, hogy az idő előrehaladottsága miatt a szóbeli felszólalásokra már nem is volt időm válaszolni. A részletes választ a legközelebbi vitaest alkalomával szóbelileg fogom előadni, jelen értekezésemben csak a fontosabbakat örökítem meg.

Dacára annak, hogy Deliblaton nemcsak fásításról, hanem *homokkötésről*, vagyis a szél szárnyán a levegőben száguldani szokott talaj megfogásáról is volt szó; kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a deliblati *homokkötés és fásítás* együttvéve nem volt nehezebb feladat, mint az *Alföldfásítás*. Indokolom ezt elsősorban azzal, hogy Deliblat csak egy tulajdonosnak, a m. kir. kincs-